

RZEŻBA TERENU

Łeba położona jest na Nizinie Gardnieńsko-Łebskiej. Nizina Gardnieńsko-Łebska stanowi największą nizinę nadmorską polskiego wybrzeża środkowego. Posiada ona dobrze rozwinięte wybrzeże barierowo-lagunowe, na którym występuje znany obszar współcześnie aktywnych wydm nadbrzeżnych. Sama nizina to pas o długości około 50 km i szerokości od 5 do 13 km. Rozpościera się ona od wsi Dębina (12 km na wschód od Ustki) i Objazda na zachodzie do wschodniego brzegu jez. Sarbsko położonego 9 km na wschód od Łeby :

Rys. Hipsometria Niziny Gardnieńsko-Łebskiej

Główne elementy rzeźby Niziny Gardnieńsko-Łebskiej, wymieniając je od północy ku południowi, są następujące (Rosa 1963, Rotnicki 1995):

Rys. Główne zespoły form rzeźby Niziny Gardnieńsko-Łebskiej (według Rotnickiego 1995a)

1. Tzw. Mierzeja Gardnieńsko-Łebska, będąca pod względem genezy piaszczystą barierą morską. Jest to forma o długości około 40 km i szerokości od 0,6 do 2 km. Ciągnie się ona od Rowów na zachodzie po wschodni brzeg jez. Sarbsko.

2. Różnowiekowe generacje zalesionych wydm barchanowych i łukowych we wnętrzu mierzei o wysokości od kilku do 56 m n.p.m. (wydma w Czołpinie); towarzyszą im niecki i rynny deflacyjne, częściowo zatorfione, oraz ostańce deflacyjne.

3. Barchanopodobne wydmy ruchome w rejonie uroczyska Madwiny na północ od jeziora Łebsko, osiągające wysokość do 42 m n.p.m. i wchodzące na północny skraj tego jeziora. Mają one zmienną rzeźbę zależną od reżimu wiatrowego danego roku oraz od usytuowania i rzeźby starszych ostańców deflacyjnych (Miszański 1973, Borówka 1980, 1990). Zawierają one w swoim wnętrzu różnowiekowe poziomy gleb kopalnych (Tobolski 1975, 1997). Ich obecność świadczy o okresowej, niekiedy lokalnej sukcesji szaty leśnej i zawiera zapis historii sprzężeń pomiędzy procesami eolicznymi a szatą roślinną.

4. Nadbrzeżne wydmy przednie, powstałe na południowym zapleczu plaży. Wydmy te występują w liczbie od jednego do czterech równoległych wałów. Ich liczba może być wskaźnikiem okresowej

stabilizacji procesów cofania brzegu morskiego, a nawet przewagi akumulacji piasków morskich nad ich erozją. Wydmy te osiągają wysokość od kilku do 20 m.

5. Przybrzeżne płytkie niecki jeziorne o różnej genezie. Najrozleglejsze z nich to niecki jezior: Łebsko, Gardno i Sarbsko. Najmniejsze niecki wypełniają jeziora Dołgie Duże i Dołgie Małe.

6. Wyspawy ostaniec wysoczyzny morenowej pod Izbicą, występujący na południe od jez. Łebsko i osiągający wysokość od 5 do 17 m.

7. Stożek aluwialny Łupawy rozpoczynający się na wschód od Smołdzina w miejscu, w którym Łupawa wypływa z wąskiej i głębokiej doliny rozcinającej Wysoczyznę Słupską na rozległą nizinę. Powierzchnia jego początkowej, najwyższej części jest położona 5-6 m n.p.m. Rozprzestrzenia się on ku wachlarzowato ku wschodowi w kierunku jeziora Łebsko, ku północy w kierunku jez. Dołgie Duże i ku zachodowi w kierunku jez. Gardno, do którego obecnie uchodzi tworząc w nim swoją deltę.

8. Wydmy śródlądowe występujące na południe od jez. Sarbsko, powstałe w późnym vistulianie i we wczesnym holocenie (Tobolski 1972).

9. Równiny torfowe przykrywające dość zróżnicowaną rzeźbę późnovistuliańskich poziomów odpływu marginalnego połączonych wód roztopowych i fluwioperyglacialnych takich rzek jak Łeba, Pustynka i Łupawa. Rzeźbę tej ukrytej pod torfami powierzchni urozmaicają zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie. To ponad nimi spotyka się największe miąższości osadów organogenicznych. W ich spągu występują tam kredy jeziorne i gytie przechodzące ku górze w torfy. Łączna miąższość osadów organogenicznych pod równinami torfowymi wynosi od 0,5 do 12 m.

Nizina Gardnieńsko-Łebska jest oddzielona od Wysoczyzny Słupskiej, położonej na południe od niej, krawędzią o wysokości od 20 do ponad 100 m.

From:

<http://www.wiki.leba.eu/> - **Wiki Łeba**

Permanent link:

http://www.wiki.leba.eu/srodowisko/rzezba_terenu

Last update: **2016/12/08 13:20**

